

РЕШЕНИЕ

№ ВТ-1

от 29.03.2018 г.

КОМИСИЯ ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

на закрито заседание, проведено на 29.03.2018 г., след като разгледа заявление с вх. № Е-15-45-10 от 28.12.2017 г. от „Булгартрансгаз“ ЕАД, с искане за одобряване на проект на актуализиран списък с важни точки от газопреносната система на оператора на газопреносната система, доклад с вх. № Е-Дк-150 от 21.02.2018 г., както и събраните данни от проведено на 08.03.2018 г. обществено обсъждане и постъпилите становища, установи следното:

В Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) е постъпило заявление с вх. № Е-15-45-10 от 28.12.2017 г. от „Булгартрансгаз“ ЕАД, с искане за одобряване на проект на актуализиран списък с важни точки от газопреносната система на оператора на газопреносната система (ОПС), за които да се оповестява публично информация за техническия, договорния и наличния капацитет съгласно Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно условията за достъп до газопреносни мрежи за природен газ и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1775/2005 (Регламент (ЕО) № 715/2009 г.).

Със Заповед № 3-Е-1 от 04.01.2018 г. на председателя на КЕВР е сформирана работна група, която да извърши анализ на данните и документите, съдържащи се в подаденото заявление и приложенията към него, с оглед преценка за съответствие с изискванията на Регламент (ЕО) № 715/2009, във връзка с Регламент (ЕС) № 2017/459 на Комисията от 16 март 2017 година за установяване на Мрежов кодекс относно механизмите за разпределяне на капацитет в газопреносни системи и за отмяна на Регламент (ЕС) № 984/2013 (Регламент (ЕС) № 2017/459).

С писмо с изх. № Е-15-45-10 от 07.02.2018 г. е изискано „Булгартрансгаз“ ЕАД да представи преработен актуализиран списък с важни точки или становище за съответствие с нормативните изисквания. С писмо с вх. № Е-15-45-10 от 19.02.2018 г. заявителят е представил преработен актуализиран списък с важни точки от газопреносната система на „Булгартрансгаз“ ЕАД със заличена думата „междусистемно“ по отношение на „Трансферна точка национална-транзитна мрежи“.

След преглед и анализ на постъпилото заявление и приложенията към него данни и документи, е установено следното:

С Решение № ВТ-1 от 07.05.2015 г. КЕВР е одобрила списък с важни точки от газопреносната система на „Булгартрансгаз“ ЕАД, за които се публикуват данните, посочени в т. 3 от Приложение № I към Регламент (ЕО) № 715/2009.

Основните цели на Регламент (ЕО) № 715/2009 са: установяване на недискриминационни правила за условия за достъп до газопреносни системи, при отчитане на специалните характеристики на националните и регионалните пазари, с оглед обезпечаване на нормалното функциониране на вътрешния пазар на газ; установяване на недискриминационни правила за условия за достъп до съоръженията за втечен природен газ и до съоръженията за съхранение, при отчитане на специалните характеристики на националните и регионалните пазари, както и улесняване появата на добре функциониращ и прозрачен пазар на едро с високо равнище на сигурност на доставките на газ и

предоставяне на механизми за хармонизиране на правилата за достъп до мрежата при трансграничен обмен на газ.

Един от основните механизми за постигане на целите на Регламент (ЕО) № 715/2009 са регламентирания в член 18 от същия изисквания за прозрачност по отношение на операторите на преносни системи. Част от тези изисквания е задължението на операторите за предоставяните услуги да оповестяват публично информация за техническия, договорения и наличния капацитет в числово изражение за всички важни точки, включително входни и изходни, редовно и периодично по стандартизиран и удобен за ползване начин (член 18, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 715/2009 г.). Важните точки от преносната система, за които трябва да се оповестява публично информация, се одобряват от регулаторния орган след консултация с ползвателите на мрежата (член 18, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 715/2009 г.).

Според т. 3.2.1. от Приложение № I към Регламент (ЕО) № 715/2009, с оглед изпълнение на изискванията за прозрачност при определянето на всички важни точки, същите следва да включват най-малко следното:

а) всички входни и изходни точки към и от дадена газопреносна мрежа, експлоатирана от определен оператор на преносна система, с изключение на тези изходни точки, които са свързани с единичен краен потребител, и също с изключение на тези входни точки, които са свързани пряко към добивна инсталация на единичен производител, която се намира в Европейския съюз;

б) всички входни и изходни точки, свързващи балансовите зони на оператори на преносни системи;

в) всички точки, свързващи мрежата на даден оператор на преносна система с терминал за втечен природен газ, търговски газоразпределителни възли с физическо разпределение на газ (physical gas hubs), инсталации за съхранение и добив/производство на газ, освен ако тези производствени инсталации не са изключени съгласно буква а);

г) всички точки, свързващи мрежата на даден оператор на преносна система с инфраструктура, необходима за предоставяне на спомагателни услуги съгласно определението в член 2, параграф 14 от Директива 2009/73/ЕО.

Със заявление с вх. № Е-15-45-10 от 28.12.2017 г. „Булгартрансгаз“ ЕАД е отправило искане КЕВР да одобри приложения проект на актуализиран списък с важни точки от газопреносната система на „Булгартрансгаз“ ЕАД. Заявителят е представил преработен проект на актуализиран списък с важни точки от газопреносната система на „Булгартрансгаз“ ЕАД с писмо с вх. № Е-15-45-10 от 19.02.2018 г. Исканията на дружеството са, както следва:

1. В списъка с важни точки от газопреносната система на „Булгартрансгаз“ ЕАД да бъде включена виртуална точка на свързване „Трансферна точка национална-транзитна мрежи“ (Transfer point NTGN <-> GTNTT), обединяваща капацитетите на физическите точки на свързване „ГИС Ихтиман“ и „ГИС Лозенец“ и

2. От списъка с важни точки от газопреносната система на „Булгартрансгаз“ ЕАД да бъде изключена точката „ГИС Ихтиман“.

Към заявлението „Булгартрансгаз“ ЕАД е приложило и обосновка на съответствието на предложената виртуална точка „Трансферна точка национална-транзитна мрежи“ с условията, посочени в чл. 19, т. 9 от Регламент (ЕС) № 2017/459.

С Регламент (ЕС) № 2017/459 е установен Мрежов кодекс за създаване на механизми за разпределяне на капацитет в газопреносни системи за съществуващ и добавен капацитет. С този регламент се определя начинът, по който операторите на съседни преносни системи си сътрудничат с цел да улесняват продажбите на капацитет по отношение на общите търговски и технически правила, свързани с механизми за разпределяне на капацитет. В член 19 от Регламент (ЕС) № 2017/459 се съдържат принципите, по които операторите на съседни преносни системи предлагат съвместно продукти за групиран капацитет. Съгласно член 19, т. 9, изречение първо от този Регламент, когато две или повече точки на междусистемно свързване свързват едни и същи две съседни входно-изходни системи, съответните съседни оператори на преносни

системи предлагат наличните в точките на междусистемно свързване капацитети в една виртуална точка на междусистемно свързване. Виртуална точка на междусистемно свързване се създава само ако са изпълнени следните условия:

а) съвкупният технически капацитет във виртуалните точки на междусистемно свързване е равен или по-голям от сумата на техническите капацитети във всяка от точките на междусистемно свързване, участващи във виртуалните точки на междусистемно свързване;

б) те улесняват икономичното и ефикасно използване на системата, включително, но не само, с оглед на правилата, формулирани в член 16 от Регламент (ЕО) № 715/2009.

Операторите на съседни преносни системи предприемат необходимите стъпки за анализ и създават работещи виртуални точки на междусистемно свързване не по-късно от 1 ноември 2018 г.

В одобрения с Решение № ВТ-1 от 07.05.2015 г. на КЕВР списък с важни точки от газопреносната система на „Булгартрансгаз“ ЕАД е включена и точка на свързване „ГИС Ихтиман“, която свързва националната газопреносна мрежа (НГПМ) с газопреносната мрежа за транзитен пренос (ГПТП). В подаденото заявление „Булгартрансгаз“ ЕАД посочва, че от 07.02.2017 г. в експлоатация е влязла втора техническа връзка между НГПМ и ГПТП, а именно - „ГИС Лозенец“. В изпълнение на изискванията на чл. 19, т. 9 от Регламент (ЕС) № 2017/459, операторът на газопреносната система предвижда капацитетите на двете физически точки на свързване между НГПМ и ГПТП - „ГИС Ихтиман“ и „ГИС Лозенец“ да се обединят в една виртуална точка на свързване - „Трансферна точка национална-транзитна мрежи“.

Предвид горното и с оглед извършване на преценка, „Булгартрансгаз“ ЕАД е представило данни за капацитета на физическите точки „ГИС Ихтиман“ и „ГИС Лозенец“ за газова година 2017-2018 г., представени в таблица № 1:

Таблица № 1

Точка	Твърд капацитет	Прекъсваем капацитет
„ГИС Ихтиман“ (вход) (Изход от Мрежата за транзитен пренос->Вход в Националната газопреносна мрежа)	10 640 000 kWh/d	22 152 480 kWh/d
„ГИС Ихтиман“ (изход) (Изход от Националната газопреносна мрежа->Вход в Мрежата за транзитен пренос)	Не се предлага	32 792 480 kWh/d
„ГИС Лозенец“ (вход) (Изход от Мрежата за транзитен пренос->Вход в Националната газопреносна мрежа)	10 640 000 kWh/d	22 152 480 kWh/d
„ГИС Лозенец“ (изход) (Изход от Националната газопреносна мрежа->Вход в Мрежата за транзитен пренос)	Не се предлага	32 792 480 kWh/d

За определяне нивото на съвкупния капацитет между НГПМ и ГПТП, който би могъл да бъде предлаган чрез новосъздадената виртуална точка „Трансферна точка национална-транзитна мрежи“ при спазване на съществуващите оперативни, технически и договорни условия, операторът е взел предвид следните обстоятелства: резултати от извършени изчисления и симулации на процесите в газопреносната система чрез софтуер за хидравлични симулации „Simone“; спазване на условията на технологичния режим на работа на двете мрежи, свързани в обща система, при сценарий „Капацитет 2017 г.“; отчитане на физически ограничения по преноса при изпълнение на задължения по сключени договори и използване на капацитетите на „ГИС Ихтиман“ и „ГИС Лозенец“ като „конкуриращи се капацитети“ в зависимост от входните точки за съответния газов ден, което означава, че наличният капацитет в една от точките не може да бъде разпределен, без да бъде намален изцяло или частично наличният капацитет в друга точка от мрежата.

Предвид посочените изисквания и ограничения, за текущата газова година 2017-2018 г. „Булгартрансгаз“ ЕАД предлага съвкупен капацитет между НГПМ и ГПТП, посочени в таблица № 2:

Таблица № 2

Точка	Твърд капацитет	Прекъсваем капацитет
ВХОД (Изход от Мрежата за транзитен пренос - >Вход в Националната газопреосна мрежа)	10 640 000 kWh/d	22 152 480 kWh/d
ИЗХОД (Изход от Националната газопреосна мрежа - >Вход в Мрежата за транзитен пренос)	Не се предлага	32 792 480 kWh/d

„Булгартрансгаз“ ЕАД посочва, че с цел улесняване на икономичното и ефикасно използване на системата, максималният капацитет на виртуалната точка „Трансферна точка национална-транзитна мрежи“ ще бъде предлаган за резервиране от всички участници на пазара чрез стандартни процедури за разпределение на капацитет чрез Регионалната платформа за резервиране (RBP), като се отчита целостта на системата, в съответствие с изискванията на член 16 от Регламент (ЕО) № 715/2009.

Според заявителя, изпълнението на планирани от „Булгартрансгаз“ ЕАД инфраструктурни проекти би позволило отпадане на част от физическите ограничения, като респективно би довело до увеличаване на преносния капацитет между двете мрежи и съответно до допълнително увеличаване на техническия капацитет на виртуалната точка „Трансферна точка национална-транзитна мрежи“.

Създаването на виртуална точка на свързване „Трансферна точка национална-транзитна мрежи“ обосновава и искането на „Булгартрансгаз“ ЕАД от списъка с важни точки да отпадне „ГИС Ихтиман“ като входно-изходна точка на свързване на НГПМ на ГМТП на оператора (входна точка на НГПМ от ГМТП и изходна точка от НГПМ към ГМТП).

Резултатите от извършения анализ са отразени в доклад с вх. № Е-Дк-150 от 21.02.2018 г., който е разгледан и приет от КЕВР с решение по Протокол № 35 от 27.02.2018 г., по т. 2. Докладът и преработеният проект на актуализиран списък с важни точки от газопреосната система на „Булгартрансгаз“ ЕАД, представен с писмо с вх. № Е-15-45-10 от 19.02.2018 г. са публикувани на интернет страницата на Комисията. Съгласно чл. 18, параграф 4 от Регламент (ЕО) № 715/2009, важните точки от преносната система, за които трябва да се оповестява публично информация, се одобряват от компетентните органи след консултация с ползвателите на мрежата. В изпълнение на посоченото изискване и съгласно чл. 14 от ЗЕ, на 08.03.2018 г. е проведено обществено обсъждане, на което са присъствали представители на заявителя и заинтересовани лица - „Булгаргаз“ ЕАД, „Дексия България“ ООД, „Енергико“ ЕООД, Met group и др. „Дексия България“ ООД счита, че обединяването на двете точки - Ихтиман и Лозенец и публикуването на данните в агрегиран вид за тези точки не се отразява положително на прозрачността на пазара. Посочва също, че липсват данни за причината, поради която не се предлага твърд изходен капацитет – изход от националната газопреосна мрежа и вход в мрежата за транзитен пренос на двете точки. „Енергико“ ЕООД отбелязва, че при обединяване на двете точки следва да се спазва принципът на обединение, като обединеният капацитет е поне равен на сбора от капацитетите. Счита, че е необходимо да се предприемат действия за увеличаване на капацитета. Според Met group, в списъка с важни точки следва да се вземат предвид и точките, на които на изходен пункт има повече от един ползвател. В хода на общественото обсъждане „Булгартрансгаз“ ЕАД е предоставило информация и е изразило позиция по така поставените въпроси.

В 14-дневния срок по чл. 14, ал. 3 от ЗЕ в КЕВР са постъпили становища с вх. № Е-15-61-2 от 15.03.2018 г. от „Дексия България“ ООД и с вх. № Е-15-45-10 от 23.03.2018 г. от „Овергаз Мрежи“ АД. Дружествата считат, че не са спазени изискванията на член 19, т.

9 от Регламент (ЕС) № 2017/459, тъй като съвкупният технически капацитет във виртуалната точка не е равен или по-голям от сумата на техническите капацитети в двете точки. „Овергаз Мрежи“ АД твърди също, че не се касае за точки на междусистемно свързване, свързващи съседни входно-изходни системи; предлагането на наличния капацитет няма да се извършва от съседни оператори на преносни системи; няма да се улесни икономичното и ефикасно използване на системата с оглед на правилата, формулирани в член 16 от Регламент (ЕО) № 715/2009 и не се посочва по какъв начин създаването на една обща виртуална точка би допринесло към развитието на пазара, съответно към подобрене на възможностите за ползвателите. Според дружествата, обединяването на двете точки в една виртуална точка ще доведе до отпадане задължението на оператора за изпълнение на изискванията за прозрачност по член 18 от Регламент (ЕО) № 715/2009 ОПС да публикува информация за използвания и наличен капацитет на тези точки. Дружествата считат, че това ще доведе до затруднения в наблюдението на данните за преноса на природен газ към и от съседните страни и в навлизането на нови участници на пазара. „Дексия България“ ООД настоява да бъде предлаган твърд изходен капацитет поне на една от двете трансферни точки с оглед сигурност на газовите потоци и в тази връзка посочва, че не е представена обосновка за липсата на предлагане на твърда капацитетна услуга. Дружествата предлагат точките да не бъдат обединявани, а да се запази действащия им статут.

Комисията приема горните аргументи за неоснователни поради следните съображения:

Точките „ГИС Ихтиман“ и „ГИС Лозенец“ свързват НГПМ с ГПТП на територията на Република България. Предвид изложеното те не попадат в изричното изключение от приложното поле на Регламент (ЕС) № 2017/459 съгласно член 2, параграф 1, изречение трето.

При определяне нивото на съвкупния капацитет между НГПМ и ГПТП, който би могъл да бъде предлаган чрез новосъздадената виртуална точка „Трансферна точка национална-транзитна мрежи“ при спазване на съществуващите оперативни, технически и договорни условия, операторът е взел предвид и спазване на условията на технологичния режим на работа на двете мрежи, свързани в обща система, при сценарий „Капацитет - 2017 г.“ и физическите ограничения по преноса при изпълнение на задължения по сключени договори. Отчетено е обстоятелството, че използването на капацитетите на „ГИС Ихтиман“ и „ГИС Лозенец“ е възможно като „конкуриращи се капацитети“ в зависимост от комбинациите от входните и изходни точки за съответния газов ден, т.е. че наличният капацитет в една от точките не може да бъде разпределен, без да бъде намален изцяло или частично наличният капацитет в друга точка от мрежата. В този смисъл за заинтересованите страни няма значение къде се извършва физическия трансфер между двете мрежи. Следва да се има предвид, че с цел улесняване на икономичното и ефикасно използване на системата, максималният капацитет на виртуална точка „Трансферна точка национална-транзитна мрежи“ се предлага за резервиране от всички участници на пазара чрез стандартни процедури за разпределение чрез Регионалната платформа за резервиране RBP, като се отчита целостта на системата в съответствие с изискванията на член 16 от Регламент (ЕО) № 715/2009.

В тази връзка, въпросът за предлагане на твърд изходен капацитет на едната или и на двете трансферни точки е неотносим към актуализиране на списъка с важни точки от газопреносната система на ОПС, за които да се оповестява публично информация за техническия, договорния и наличния капацитет съгласно Регламент (ЕО) № 715/2009.

В допълнение към горното следва да се има предвид, че към момента в одобрения с Решение № ВТ-1 от 07.05.2015 г. на КЕВР списък с важни точки, е включена само точка „ГИС Ихтиман“, но не и точка „ГИС Лозенец“, която е в експлоатация от 07.02.2017 г. Публикуването на информация и за двете точки ще доведе до повишаване на прозрачността относно дейността на ОПС. По този начин ползвателите ще получават цялата изискуема информация, включително по отношение на нивото на технически,

договорен и свободен капацитет, както и относно използваемостта на разпределените капацитети, номинации и сумарни физически потоци.

Освен всички горепосочени аргументи, следва да се има предвид, че на територията на Република България са налични две балансови зони на газопреносните мрежи – национална балансова зона и транзитна балансова зона, като входно-изходни системи, по отношение на които важи специален режим за балансиране (арг. от чл. 3 и § 1, т. 5 от Допълнителна разпоредба на Правилата за балансиране на пазара на природен газ). Предвид изложеното, създаването от „Булгартрансгаз“ ЕАД на виртуална точка на свързване „Трансферна точка национална-транзитна мрежи“, обединяваща капацитетите на физическите точки на свързване „ГИС Ихтиман“ и „ГИС Лозенец“ като входно-изходни точки на НППМ и ГМТП, респективно включването ѝ в списъка с важни точки от газопреносната система на „Булгартрансгаз“ ЕАД, е обосновано и е в съответствие с изискванията на т. 3.2.1., б. б) от Приложение № I към Регламент (ЕО) № 715/2009. На тази точка ОПС ще има възможност да предлага и групиран капацитет за резервиране от всички участници на пазара чрез RBP, като капацитетите на „ГИС Ихтиман“ и „ГИС Лозенец“ ще бъдат използвани като „конкуриращи се капацитети“, по смисъла на Регламент (ЕС) № 2017/459.

Предвид гореизложеното и на основание чл. 18, параграфи 3 и 4 от Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно условията за достъп до газопреносни мрежи за природен газ и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1775/2005 и чл. 13, ал. 3 от Закона за енергетиката

КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

РЕШИ:

Одобрява актуализиран списък с важни точки от газопреносната система на „Булгартрансгаз“ ЕАД, приложение към настоящото решение.

Решението подлежи на обжалване в 14 (четиринадесет) дневен срок пред Административен съд София - град.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ДОЦ. Д-Р ИВАН Н. ИВАНОВ

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

Р. ТОТКОВА